

ROMANIASIAIN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 5/2024

Aika torstai 21.11.2024 klo 9-11

Paikka Teams

Osallistujat

Aki Lindén, kansanedustaja, pj	x
Tino Varjola, Elämä ja Valo, vpj	x
Janne Blomerus, Suomen Romanifoorumi	x
Dimitri Lindgren/Päivi Majaniemi Suomen Romaniyhdistys	xx
Mertsi Ärling, Romano Missio	x
Ossi Blomerus, Itä-Suomen Aronk	x
Ramona Grönstrand, Pohjois-Suomen Aronk	x
Armas Hagert, Lounais-Suomen Aronk	x
Taito Lehmusta, Etelä-Suomen Aronk	x
Maria Salenius, Kuntaliitto	-
Irja Seilola/Satu Blomerus, Opetushallitus	x
Taina Riski, sosiaali- ja terveysministeriö	-
Ahti Avikainen, työ- ja elinkeinoministeriö	x
Matleena Haapala, ympäristöministeriö	x
Aino Salmi, sisäministeriö	x
Sini Keinonen, opetus- ja kulttuuriministeriö	x
Pysyvät asiantuntijat	
Nada Al Omair, oikeusministeriö	x
Måns Enqvist, Poliisihallitus	x
Anu Castaneda, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos	x
Helena Valentin, Itä-Suomen AVI	x
Henry Lindgren, Pohjois-Suomen AVI	x
Malla Laiti, Etelä-Suomen AVI	x
Katja Grenrot, Lounais-Suomen AVI	x
Tuula Åkerlund	-
Erityisasiantuntija	
Janette Grönfors, sosiaali- ja terveysministeriö, s	x

KOKOUKSEN ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 9.05

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja totesi läsnäolijat ja toivotti tervetulleeksi opetus- ja kulttuuriministeriön uuden edustajan neuvottelukunnassa.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin muutoksetta.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin muutoksetta.

5. Opetushallituksen ajankohtaiset asiat

Opetusneuvos Irja Seilola

Asiantuntija Satu Blomerus

Blomerus esitteli opetushallituksen ajankohtaiset asiat, aiheeseen liittyvä pp-esitys lähetetään kokoukseen osallistuneille pöytäkirjan liitteenä.

Majaniemi toivoi, että selvitykseen otetaan mukaan myös taloudellisen tilanteen ja koronan vaikutukset. Hän toi esille myös huolen opetushallituksen työalaaan liittyvien töiden edistymisen vähäisillä resursseilla. Blomerus totesi, että Majaniemen mainitsemat asiat on huomioitu kyselyssä.

Grenrot kysyi voisiko selvitystä liittää 'Yhteisölliseen opiskeluhuollon hyvinvointisuunnitelmaan' OPH:lle ja OKM:lle, aiheeseen palattaneen myöhemmin opetushallituksen kanssa.

6. HYVIÄ UUTISIA: Romanivanhuksiin liittyvän selvityksen tekemiseen rahoitus

Suomen Akatemian yhteydessä toimiva strategisen tutkimuksen neuvosto (STN) on myöntänyt rahoituksen konsortiolle, jossa Itä-Suomen yliopisto on mukana ja jonne ehdotus romanivanhuksiin liittyvän selvityksen (Rompo3, toimenpide 21) tekemisestä tehtiin kesällä 2024.

Tutkimuksen alkamisajankohtaan ja yksityiskohtiin palataan lähemmin viimeistään ensi vuoden alussa.

17.12.2024 Suomen Romaniyhdistys julkaisee päivitetyn selvityksen romanivanhusten tilasta. Tässä selvityksessä oli mukana 50 romanivanhusta. Aiemmat saman tyyppiset selvitykset ovat Sari Välimäen 1990-luvulla tekemä sekä Suomen Romaniyhdistyksen vuonna 2008 tekemä selvitys.

7. TIEDOKSI (jaettu liitteenä)

Grönfors kävi läpi kolmen kuukauden asiat. Samassa yhteydessä käytiin myös keskustelua joistakin tiedotteessa olleista asioista ja tapahtumista.

TARKENNUS: ECRI tapaamiseen liittyen lisättiin maininta heidän ennakkokysymyksestä liittyen romanien paluumuuttoon Suomeen. Haapala oli ECRIn ensimmäisessä tapaamisessa vastaamassa asuntoasioihin liittyvin kysymyksiin. Hän otti ennakkoon yhteyttä kuntiin, tiedustellen onko asiasta huomioita kunnissa. Haapala esittelee asiaa lähemmin seuraavassa kokouksessamme 12.12.2024.

Ensi vuoden romaniasiain neuvottelukuntien päivän teemasta/ajankohdasta/paikkakunnasta voi laittaa ehdotuksia Grenrotille ja tästä käytiin myös lyhyt keskustelu.

Majaniemi nosti esille seuraavia aiheita ensi vuoden neuvottelupäiville: romanivastaisuus, Euroopan romanien tilanne, rasismi. Majaniemi muistutti myös siitä, että Suomen romanipolitiikkaa tehdään Euroopassa, eli ohjeet esimerkiksi Romanipoliittisten ohjelmien laadintaan, tulevat sieltä. Siksi on tärkeää, että kansainvälisten ihmisoikeussopimusten maakohtaisiin vierailuihin osallistutaan. Romaniasiain neuvottelukunnan jäsenyys myös velvoittaa edustamaan kotimaassa, samalla oppii edustamaan Euroopassa. Suomen Romaniyhdistys tarjoutuu myös kouluttamaan tai jakamaan omaa osaamistaan.

H. Lindgren kannatti syrjintäasioiden esillä pitämistä ja ehdotti myös Yhdenvertaisuusvaltuutetun mukaan kutsumista kokoustamaan aiheesta.

Puheenjohtaja Lindén muistutti edelleen siitä, että ilmapiirin kiristyminen ja reaktioiden kärjistyminen ovat tosiasioita ja lupasi myös edistää niiden esilläpitoa.

Ärling mainitsi, neuvottelupäivien aiheisiin liittyen, asioiden sensitiivisyyden esimerkiksi lähisuhdeväkivaltaan liittyen. Nytkis ry on ollut yhteydessä aiheesta sekä Romano Missioon että sosiaali- ja terveysministeriöön pyytäen mm. paneeliin, kirjoittamaan blogikirjoituksen - > tässä vaiheessa ei kumpikaan taho ole lupautunut niihin.

Valentin kertoi, että Joensuussa syyskuussa pidettyjen romaniasiain neuvottelupäivien palaute oli positiivista.

Varjola toi esille yleisesti muun muassa neuvottelupäivien palautekaavakkeisiin liittyen, kuinka hyödyllisiä ne ovat ja kuinka niistä saa helposti koottua erilaisia taulukoitakin tarvittaessa ja ennen kaikkea tietoa osallistujilta päivien onnistumisesta.

8. Muut asiat

Romaninuorten kuulumiset

Kansainvälinen romaninuorisotyö /Suomen Romaniyhdistys ry

Allan Bollström

Bollström toi puheenvuorossaan esille sen, että toisen asteen opiskelijoille on haasteellista harjoittelupaikkojen hakemusten tekeminen ja että hän on sparraamassa heitä niissä.

Rompo3 ei ole riittävästi nostettu yrittäjyyteen liittyviä asioita esiin.

Ärling toi esille sen, että Romako -hanke on tehnyt romanien yrittäjyyteen liittyvien asioiden parissa vahvaa ja edistyksellistä työtä (2. aste ja korkeakoulutus).

Majaniemi ehdotti, että romaninuorten koulutukseen ja yrittäjyyteen liittyvä kokonaisuus olisi hyvä viedä Rampo3 puolivälitarkasteluun ja ehkä myös lisätä siitä tekstiä kyseiseen ohjelmaan.

Suomen Romaniyhdistyksen Sofia Schwartz on keskittynyt tänä vuonna antigypsyismiin 'mustalaisvastaisuuteen' liittyviin koulutuksiin ja hänellä on valmius myös kouluttaa aiheesta Suomessa muita lisäten näin nimenomaisen tämän rasismin muodon tunnettavuutta ja tunnistettavuutta myös Suomessa.

Dimitri Lindgren esitteli kansainvälistä romanityötä, jota Suomen Romaniyhdistyksessä tehdään. Yhdistyksen kansainvälinen nuorisotyö pyrkii tukemaan romaninuorten identiteettiä ja osallisuutta eurooppalaiseen toimijuuteen, toimintaan ja kehitykseen, edistään kulttuuriperinnön säilymistä ja tarjoamaan erilaisia mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja verkostoitumiseen tapahtumien ja vaihto-ohjelmien kautta. Osallistujille lähetetään tämän pöytäkirjan yhteydessä D. Lindgrenin pp-esitys.

Kynnys ry:n Koulutus vammaispalveluista - Päivi Majaniemi esitteli asiaa (ROMPO3). Majaniemi ehdotti, että tehdään yhdessä kyseinen koulutus vammaisaiheesta romaneille.

Kuulumisia alueilta

Hyvinvointialueasiaa – Katja Grenrot

Grenrot nosti esillä asian liittyen aiheeseen 'tunnistaa ja tunnustaa järjestöjen rooli' (viranomaislaki: tarkoituksenmukaisuusharkinta). Grenrot kertoi, että viranomainen ei voi suositella vain yhtä ja tiettyä toimijaa/yhteistyökumppania esimerkiksi kumppanuussopimuksiin tai hankekumppanuuksiin, vaan valinta jätetään kunnille/hyvinvointialueille ja rahoittajalle. Tärkeää on säilyttää objektiivisuus, avoimuus ja läpinäkyvyys eri toimijoiden kesken.

Grenrot ehdotti myös, että voisi mahdollisesti perustaa Teams-alustalle ryhmän, johon valtakunnallisen romaniasian neuvottelukunnan asiakirjat voisi laittaa, jotta niitä voisi yhdessä käydä läpi ja keskustella niistä. Neuvottelukunnan pöytäkirjat, julkaisuja ja raportteja löytyy edelleen ajankohtaisten uutisten lisäksi romani.fi sivustolta.

Laiti mainitsi, että 'Hyvät väestösuhteet' kysymyspatteristo on ollut käytössä romaniväestölle Imatralla ja vastaukset on toimitettu myös kunnanvaltuustoon.

Laiti toi esille Aluehallintoviraston (AVI) suunnittelijoiden kanssa käymäänsä keskustelua yhteisestä huolesta koskien sitä, että sosiaali- ja terveysministeriössä erityisasiantuntijalla menee niin paljon työaika kansainväliseen romanipolitiikkaan. Romanipoliittisen ohjelman toimeenpanosta ja siihen liittyvästä työnjaosta on keskusteltu aiemminkin ja se on selkeä. Kansainvälinen romanipolitiikka on ministeriön tehtävä. Romanipoliittisen ohjelman alueellisen toimeenpanon tuki ja seuranta ovat Aluehallintoviraston tehtäviä.

9. Seuraava kokous

12.12.2024 klo 9-11 (12)

Helsinki, Kruununhaka, Kirkkokatu 12, kokoustila Aleksanteri

10. Kokouksen päättäminen

JAKELU

Neuvottelukunnan jäsenet & asiantuntijat